

band met de politieke gesteldheid van Europa en den bewapeningsgraad der naburige staten.

Totdat de Volkenbond zijn autoriteit kan doen gelden, worde slechts belangrijk bezuinigd, waar dit zonder letsel voor de weerbaarheid kan plaats hebben.

Het onderhouden van een kleine beroepskern, met vaststelling van algemeene oefenplicht, ter vervanging der conscriptie, in afzienbaren tijd, verdient, ook als bezuinigingsmaatregel, zeer ernstige overweging.

16. Steunverleening aan iedere poging tot vorming van een Europeeschen statenbond, binnen het statuut van den Volkenbond, waarin iedere nationaliteit, met opheffing der economische grenzen, haar eigen regeeringsvorm kan behouden, is een eisch des tijds.

VERBOND TOT DEMOCRATISEERING DER WEERMACHT.

Ogericht te Amersfoort, op 23 Februari 1918.

Verbandsbestuur: W. Klooster; H. R. Krul; J. Ebbing; J. Enkelstroth; W. Wijk; H. E. Dordregter, Secr.-Penningm., Croeselaan 39, Utrecht (Secretariaat).

Grondslagen van het verbond.

Het verbond tot Democratiseering der Weermacht stelt zich ten doel een georganiseerd optreden te bevorderen van alle burgers en militairen, die zich met de navolgende grondslagen kunnen vereenigen:

1e. Het Verbond streeft naar eene economische, fysieke en militaire weerbaarheid der natie en hare koloniën en naar het doorvoeren van alle consequenties daarvan; met bestrijding van iedere poging tot militarisme en imperialisme.

2e. Het Verbond stuurt aan op democratiseering der Weermacht, ten opzichte van verhouding, behandeling, opleiding, verzorging en berechting.

3e. Het Verbond spreekt uit, dat op den Staat de verplichting rust, om alle lasten te dragen van de nadeelen, welke voortvloeien uit een verblijf in het leger of op de vloot, zoowel in Nederland als in de Koloniën, of tengevolge van oorlog of oorlogsgevaar ondervonden, zomede om de volledige verzorging op zich te nemen van zijne ambtenaren, zoowel burgerlijke als militaire, bij ouderdom en invaliditeit.

Program.

Economische weerbaarheid. Het Verbond zoekt aansluiting bij de democratische elementen van alle partijen, welke er naar streven om de economische weerbaarheid van ons Volk te versterken. Het Verbond steunt mitsdien alle democratische voorstellen, maatregelen en wetten, die er toe kunnen leiden om de welvaart van het volk op hooger peil te brengen en de materiele zorgen van de minderbedeelden weg te nemen.

Maatregelen voor fysieke weerbaarheid. De Staat behoort voortdurend zorg te wijden aan het lichamelijk en geestelijk welzijn van het individu.

Reeds vanaf de jeugd moeten de grondslagen worden gelegd voor den geestelijk en lichamelijk weerbaren man en de weerbare vrouw.

Mitsdien moet het onderwijs zoodanig worden vervormd, dat ieder naar aanleg en ontwikkeling *al het onderwijs* kan genieten, hetwelk hij of zij voor een toekomstig beroep noodig heeft, terwijl door de zorg van den Staat gelegenheid moet worden geschonken om ook de lichamelijke ontwikkeling te bevorderen door sport, spel, baden, reinheid en, eventueel, kosteloze voeding en kleding en geneeskundige behandeling moet worden verstrekt.

Het is de taak van de Overheid om den onderwijzers een zoodanige opleiding

en positie te schenken dat zij hunne taak, de grondslagen te leggen van den geestelijk en lichamelijk weerbare man en weerbare vrouw, ten volle zullen kunnen volbrengen.

Het Verbond verlangt daarom:

dat kosteloos onderwijs worde gegeven, zoowel het lager als e. q. middelbaar-, hooger- en vakonderwijs;

dat beurzen worden verstrekt in ruimere mate en naar betere regelen; dat leerlingen met bijzonderen aanleg voor een bepaalde roeping, worden gesteund door kosteloze hulp van bevoegde onderwijzers of leeraren;

dat ruime en overdekte speelplaatsen, alsmede gymnastieklokalen en badlokalen voor de jeugd worden ingericht;

dat een ieder vrije geneeskundige behandeling worde verleend;

dat kosteloos voeding en kleeding worde verstrekt aan leerlingen, die daaraan behoefte hebben.

Maatregelen voor militaire weerbaarheid. Het Verbond steunt het streven naar internationale oplossing van conflicten, doch is van meening, dat de militaire weerbaarheid van een volk gebiedende eisch zal blijven, wil het zijn vrijheid en onafhankelijkheid behouden; het acht het behoud van die vrijheid en onafhankelijkheid van het grootste belang voor een volk tot vrije ontplooiing van zijn welvaart, deugden en talenten. Wil een volk niet onder den voet worden geloopt, dan zal, ook in de toekomst, een deugdelijke militaire weerbaarheid noodzakelijk zijn.

De huidige toestand in Europa, in de wereld, draagt nu weer reeds de kiem in zich voor nieuwe conflicten, en het zou daarom een misdaad zijn de militaire weerbaarheid te verwaarlozen.

In vreedstijd behoort het Leger te zijn een Instituut tot verhooging der volkskracht en militair gereed te worden gemaakt voor oorlogstijd.

Het Verbond constateert dat aan onze Weermacht onvoldoende zorg is besteed, en dat slechts een gelukkig toeval ons land voor overheersching en vernieling heeft gespaard.

De Weermacht is geheel onvoldoend opgeleid, geëncadreerd en gewapend. De onwetendheid, onverschilligheid en minachting voor zijn militaire weerbaarheid is mede oorzaak van onze Nationale weerloosheid.

Het Verbond wil daarom, vrij van elk streven naar militarisme, en verband houdende met de draagkracht van ons volk:

A. Een volksleger. Om daartoe te geraken is eisch:

1°. Weerplicht voor elken Nederlander.

Ongeschikten te bezigen voor speciale diensten. Vrouwelijke Nederlanders op te leiden in hospitaaldiensten, verbandleer en burgerlijke diensten in oorlogstijd.

2°. Verdeeling van het land in districten, waaruit gevormd de onderdeelen en eenheden voor de Weermacht; opleiding in die districten tot militaire weerbaarheid door terzake kundigen.

3°. Sport- en schietoefeningen in de gemeenten voor alle jongens vanaf hun schooltijd tot hun intrede bij de actieve Weermacht.

4°. Een zoo kort mogelijk verblijf in het actieve Leger met gebruikmaking van oefeningskampen.

5°. Inrichten van een Centrale Opleiding voor Officieren, idem voor Onderofficieren.

6°. Inrichten van voldoende scholen voor verlofskader.

7°. Stelsel van een niet te groote doch degelijke kern beroepskader, Hoofd-instructeurs, Hoofdadministrateurs, Instructeurs en administrateurs (opleiders) en van Verlofskader (aanvoerders).

B. Materieel. Voldoende zorg voor de verdedigingsmiddelen langs kust en grenzen.

C. Zee-macht. Het onderhouden van een krachtige vloot, in hoofdzaak ter verdediging van de territoriale wateren en van de Koloniën.

Goed geschoold kader en verder personeel enz., als naar beginselen voor het leger genoemd.

Democratisering der weermagt. Het Leger en de Vloot, zoowel in Moederland en Koloniën, vormen een op zichzelf staande kaste, waarin de democratische begrippen onvoldoende zijn doorgedrongen, tengevolge waarvan behandeling, verhoudingen, rechtspositie en berechting verre ten achter zijn bij die van het overige deel der maatschappij.

Daarom wenscht het Verbond:

1°. Bestrijding van verouderde standsbegrippen en afschaffing van standsvoorrechten.

2°. Demping van de klove tusschen den Officiersstand en het personeel van lageren rang.

3°. Het bevorderen van een meer vertrouwelijk en kameraadschappelijk omgang tusschen meerderen en minderen.

4°. Het aankweeken en aanmoedigen van goede karaktereigenschappen, als: waarheidsliefde, rechtvaardigheid, moed, naastenliefde en het respecteren van een ieders godsdienstige, zedelijke en politieke gevoelens en beginselen.

5°. Wettelijke regeling der rechtspositie, waarbij geen verschil mag worden gemaakt tusschen Officiëren en het personeel van lageren rang.

6°. Afschaffing van afzonderlijke rechtspraak van militairen.

7°. Verbetering van het tuchtrecht en invoering van tuchtradén, bestaande uit personen van elken rang.

8°. Mogelijkheid voor een ieder, die daartoe aanleg en lust bezit, om tot de hogere rangen op te klimmen, en kosteloze opleiding voor de vereischte lichamelijke en wetenschappelijke ontwikkeling.

9°. Erkenning en medezeggingschap der militaire Vakbonden van Leger en Vloot bij de regelingen betreffende de positie hunner leden.

10°. Volledige vrijheid van critiek, omtrent militaire zaken en toestanden, voor zoover niet in strijd met 's Lands belang.

Het dragen van lasten door den Staat als gevolg van het verblijf bij de weermagt.

A. Het Verbond stelt zich op het standpunt, dat op den Staat de verplichting rust om een ieder, welken hij in dienst neemt, loon naar arbeid te geven, in verhouding tot de gemiddelde loonbedragen in de maatschappij, en dat ditzelfde beginsel moet worden doorgevoerd ten opzichte van *allen*, die hij in militairen dienst neemt, roept en houdt.

De daardoor veroorzaakte kosten moeten worden gevonden in een weerbelasting naar draagkracht, met vrijstelling van de lagere inkomens.

Het Verbond wenscht daarom:

1°. Ruime vergoeding voor kostwinners gedurende hun verblijf bij de Weermagt.

2°. Zorg van den Staat voor plaatsing in betrekkingen of het verleenén van andere hulp bij het verlaten van den actieven dienst.

3°. Ruime pensionneering van een ieder bij invaliditeit in den dienst ontstaan.

4°. *Hygiënischer* en geriefelijker inrichten van kazernes, schepen, hospitalen, en voorts, een uitmuntende materiele verzorging, teneinde krachtige, gezonde mannen te vormen.

5°. Betere salarissen en hogere vergoedingen bij verlengd verblijf onder de wapenen voor Verlofsofficiëren en Verlofsonderofficiëren.

6°. Ruime bezoldiging, naar verhouding tot de burgerlijke inkomens, aan Officiëren en Onderofficiëren en verdere beroepsmilitairen, behoorende tot de vaste kern van Leger en Vloot in het Moederland en de Koloniën:

7°. Sneller en regelmatig bevordering tot hoogerén rang van Officiëren en Onderofficiëren en overige beroepsmilitairen, door de bevordering niet afhankelijk te stellen van de bestaande organisatie.

8°. Pensioenen overeenkomstig de burgerlijke ambtenaren; † van het inkomen op 60-jarigen leeftijd of vroeger. Aanmerkelijke verhooging van weduwen- en weezenpensioén.

9°. Regeling tot een overgang naar militair sédentaire betrekkingen op middelbaren leeftijd in Rijks-, Provincie- en Gemeentedienst.

10°. Bepèrking van het verblijf onder de keerkringen voor gehuwd personeel

van de Vloot en spoediger overgang naar sédentair-militaire betrekkingen aan den wal, bij Loodswezen en andere diensten.

11°. Belangrijke verhooging van salarissen en vergoedingen voor Personeel van de vloot bij een verblijf buiten Nederland.

12°. Betere loonregeling en arbeidsvoorwaarden en pensioenen voor Rijks-werklieden en voor geëmployeerden.

13°. Wettelijke waarborg door den Nederlandschen Staat van de pensioenen ten laste van de Koloniën verleend, ingeval van verlies der Koloniën.

14°. Stijging der pensioenen en weduwen- en weezenpensioenen overeenkomstig den levensstandaard. Vooruitbetaling der pensioenen. Zoo spoedig mogelijke invoering van een wet, die terugwerkende kracht verleent aan de laatst vastgestelde pensioenwetten voor alle gepensioneerden van Leger en Vloot en Koloniën.

15°. Het verleen van Staatshulp aan gepensioneerden van Land- en Zee-macht en Koloniën, bij het bekomen van betrekkingen in Staat, gemeente, provincie of bij particulieren.

B. Vergoeding door den Staat van schade, tengevolge van oorlogsgeweld, binnen de grenzen des lands aan ingezetenen toegebracht.

VRIJHEIDSBOND

opgericht 16 April 1921.

Bureaux: Prinsessegracht 6a, Den Haag.

Dagelijksch Bestuur: Mr. H. C. Dresselhuys, Voorzitter; Mr. G. A. Boon, Algemeen Secretaris; P. W. Schilthuis, Alg. Penningmeester; Mevr. F. S. van Balen—Klaar; Prof. Mr. A. C. Visser van IJzendoorn; Prof. Dr. B. D. Eerdmans; Abr. Staalman; Dr. G. J. Wijgchel; Mevr. W. Wijnaendts Francken—Dijserinck; Mr. Dr. R. J. de Visser; Mr. P. Rink.

Secretarissen: H. P. N. van der Kuil; G. A. de Ridder.

Algemeen Bestuur: Mej. Dr. M. J. Baale; Dr. W. G. van den Berg; Mr. T. Binnerts; Walrave Boissevain; G. J. Bokhorst; F. W. J. Drion; L. de Groot; Mevr. Dr. P. v. Heerdt tot Eversberg—Quarles van Ufford; Dr. D. J. Hulshoff Pol; Mevr. A. M. Koek—Mulder; Jan Koster; Fr. A. Landsman; D. Merens; Jhr. R. R. L. de Muralt; Mej. Joh. W. A. Naber; P. Otto; Mr. A. J. A. Ridder van Rappard; Mevr. H. A. van Riel—Smeenge; K. van Schouwen; Mr. H. Smeenge; Prof. Mr. M. W. F. Treub; Dr. I. H. J. Vos.

Adviseerende leden: Mr. F. Bentfort van Valkenburg; Mevr. G. W. Dekker—Klik; Mr. J. Drost; F. de Graaf; Henri ter Hall; M. Kropveld; H. P. Priester; P. E. Salverda; Ed. J. Schürmann; Mr. Dr. J. H. W. Q. ter Spill; A. C. Volker; J. H. Wilton.

Vrouwengroep uit den Vrijheidsbond: Dr. M. J. Baale; J. J. de Bink—Huetinck; L. C. A. van Eeghen; C. Eerdmans—de Holl; Gr. P. v. Heerdt tot Eversberg—Quarles van Ufford; L. Kappeijne v. d. Coppello—Wijgers; Johanna Westerman; W. Wijnaendts Francken—Dijserinck.

Algemeen Programma.

1. Erkenning van het vrijheidsbeginsel als grondslag van staatsbeleid en van de noodzakelijkheid eener zuiver democratische staatsinrichting.

Behoud van het grondwettelijke koningschap, dat verzekerd blijve aan Koningin Wilhelmina en hare nakomelingen.

2. Handhaving van ons onafhankelijk volksbestaan, van de integriteit van ons gebied in en buiten Europa en het daartoe brengen van offers, doch slechts in zoover en zolang deze offers noodzakelijk zijn in verband met de ontwikkeling van den Volkenbond.